

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Amor Deiparæ Virginis Mariæ; Petri Antonii Spinelli
Neapol. Societ. Iesv**

**Spinelli, Pietro Antonio
Coloniæ Agrippinæ, 1620**

Congregationum in vniuersum antiquiſſima olim institutio, nu. 10.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60948](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60948)

rum ab ea accipienda, magis, magisque disponamur.

Apud alios religioſes Cōgregationes habentur.

Neq; ſolum in ſocietatis noſtræ domicilijs, ſed in alijs etiam religioſorum hominum familijs complures piorum ſæculariū Congregationes, ſeu ſodalitates magno cum ſodalium fructu viſuntur.

CONGREGATIONVM VNI-
uerſam antiquiſſima olim
inſtitutio.

AT ne quis has piorum hominum ſodalitates, ſeu congregationes exiſtmet nouū eſſe, ac recens inuentū, & idcirco eas nō ita magnificat; oſtendā planē plurimis ex antiquitate petitis exemplis earundē viſum in Chriſtiana Reipublica eſſe per antiquū, plurimasq; ex eis utilitates ſuperiorib; ſæculis in alios manſiſſe: nam vt omittam eas quas vocant cōfraternitates, ſeu Confratrias ad varia pietatis munera exercēda (de quib; multa egregiē diſſerit Nauarrus in miſcellaneis de Pſalterio, ſeu Roſario) & vt taceā pleraq; alias ſodalitates diuerſis in Urbibus inſtitutas, à quibus recensendis ne nimium ab inſtituto digrediar, cōſultō abſtineo; aliquas tamen mihi magis exploratas tacitus prætere non poſſum.

Nauarrus

Et

Et in primis quid dicam de sodalitate *De Confraternitate*
Rosarij a religiosissimo Prædicatorum *Rosarij.*
Ordine propagata? cuius precandi formula, vt capit. 20. & 39. dictum est Virginis, iussu per S. Dominicum est instituta: hæc enim Rosarij sodalitas toto propemodam terrarum orbe ad hanc vsq; diem, & numero sodalium vtriusq; sexus, & nominis celebritate, pietatis progressibus florentissima, verè Rosarij cœlestis diuinum odorem, & amœnissimam suauitatem, ac pulchritudinem refert.

Florentiæ sodalitas quædam piorum *Ex Virgini-
hominum fuit in Deiparæ honorē con-
gregata, in qua anno 1233. die assumptæ
Virgini sacro cum eisdē Virgini B. Bon-
dij Ordo
filius Monaldius Florentinus cum sex
alijs laudes precesque piè persoluerent,
cœlesti voce admoniti mundo nuncium
Statim remisere, ipsoque natæ Virginis
die initium dedere Ordini Seruitarum
nuncupato; quod B. Virgini, ex cuius
sodalitate prodierant, seruos se profite-
bantur: quos etiam per urbem Florentiã
transeuntes B. Virginis seruos à lacten-
tibus appellari memorie proditum est,
seque à sæculi strepitu ad montem Sen-
nariũ, qui nouem Florentia miliaribus
Mugellam versus distat recepere. elapso
deinde*

deinde septennio à Virgine magno Angelorum cœtu comitante, manu altera atram vestem, altera sancti Augustini regulam præferente, singillatim per visum sunt iussi ea regula, & illo exinde habitu uti in memoriam eius, quam Virgo sanctissima ex Christi passione persensit, afflictionis, atque tristitiæ.

*De Confraternitate
Disciplinatorum Senensis.*

II Senis præterea vrbe Herruriæ celebri, quæ ob singulare studium erga Dei parentem, & in eiusdem fide clientelam nominari gaudet Ciuitas Virginis multis iam inde seculis fundatum est nobilissimum illud sodalitium, seu (ut vulgo vocant) Confraternitas disciplinatorum B. Mariæ Virginis quæ est in domo Hospitali, quam dicunt de la Scala, vbi preces, corporis flagellationes, & alia pietatis exercitia sunt in vsu. ex quo loco, ut testatur auctor vitæ S. Bernardini Senensis, omnes ferè Italiæ disciplinatorum laicorum piæ exercitationes, vel deuotionis studia dimanarunt. ex illo loco complures prodire viri sanctitate illustres; & religiosorum ordinum Fundatores, vel in primis B. Ioānes Columbinus vir sanctissimus, & Iesuatarum Fundator, eiusque socius Franciscus Vincentius. Itemq; Ordinis Montis Oliueti Fundatores, B. Bernardus Ptolomeus, Patricius patritij, & Am-

Vide auctorem vitæ S. Bernardini Senensis, apud Surium 20. Maij.

& Ambrosius Piccolomineus. Ex eodem catu extitere B. Petronius de Petronijs, postea in Carthusianorum familiam admissus, Andreas de Galleranis, speculum sanctitatis, alijque innumeri religiosæ vitæ professores, inter quos recensetur S. Bernardinus Senensis celeberrimæ sanctitatis vir Fratrum Minorum, qui de Observantia vocantur, si nõ primus fundator, saltẽ propagator præcipuus, de cuius insigni doctrina, & egregia in Virgine pietate nonnulla c. 35. diximus: quæ verò hoc in loco de sodalitate Senensi commemorauimus ex auctore vitæ S. Bernardini apud Surium tom. 3. accepimus.

Romæ in S. Maria Maiora præclarissimæ sodalitas, quæ dicitur Confalnois est erecta, quæ ad S. Bonauenturam Doctorem eximium, qui anno Domini 1273. ex hac vita migravit, suam refert institutionem. Matthæus quoq; Villanus lib. 2. hist. c. 26. eiusdem sodalitatis meminisse videtur: ait enim Romæ in S. Maria Maiore occasione Societatis eorum, qui vocabantur commendati B. Virgini, complures eò conuenisse, quorum industria vrbs, quorundam studio diuexata, suo splendori est restituta tempore Clementis VI. anno Iubilæi 1350.

V

Romæ

*Sodalitas
diuini
amoris.*

Romæ quoque quædam Sodalitas inter reliquas extitit in templo S. Dorotheæ, quæ à *diuino amore* cui sodales præcipue studere satagebant, appellationem acceperat, ad quam complures tum Ecclesiastici, tum Laici, & in his Prælati, alijque viri nobiles conueniebant, spiritualibus operibus vacabant; in meditationibus, & exhortationibus exercebantur; ad sacramenta percipienda crebrius quam alij eo tempore facere cõsueuerant, accedere studebant. Ex qua complures tum vitæ sanctimonia, tum doctrina illustres prodire, inter quos meritò numerantur quatuor illi, qui religiosissimi Ordinis Clericorũ Regularium, quos Theatinos vulgo vocant auctores, & fundatores extitere anno Domini 1524. die 14. Septemb. omnes natione Itali, generis nobilitate, & vitæ sanctitate præstantes, qui omniũ primi hac tempestate Clericorũ Regularium Ordinem excitarunt, vt suo exemplo, atq; opere clerũ sæcularem ad sanctiorem viuendi rationẽ iuxta sacrorum Canonum normam excitarent. Hi fuere B. Caietanus Thieneus Vincentius, Prothonotarius Apostolicus, qui vitæ meritò miraculis etiam claruit: Bonifacius à Colle ab Alexandria Galliæ Cisalpinæ Urbæ:
Paulus

Theatini.

Paulus Consiliarius Romanus, & Ioannes Petrus Carrafa Neapolitanus Episcopus Theatinus, qui Episcopatu relicto post exactos in ea Religione aliquot annos à Paulo III. in Cardinalium Ordinem allectus, & anno 1555. Pontifex Maximus renunciatus, Paulus IV. appellari voluit, Catholicæ fidei cõtra Hæreticos acerrimus propugnator, & Ecclesiasticæ Reformationis, in quam non exiguam operam contulit, studiosissimus: quæ omnia plenius describuntur c. 1. & 9. historię eorundem Clericorum Regularium, quam piè, ac diligenter nuper edidit generis nobilitate, ac pietate conspicuus, Ioannes Baptista de Tuso ex eodem Ordine ad Episcopatum Aceranum assumptus.

12 Nec solum Senis ex sodalitate Virgini consecrato, & Romæ ex sodalitate diuini amoris Religiosorum plurimi, & Religionũ Fundatores prodierunt: sed in Vrbe etiam Neapoli, vbi cum multæ habeantur varijs in locis piorum hominum sodalitates; vna tamen anno ab hac nonagesimo est instituta, cui nomen est S. Maria succurre miseris, quã De Societate vulgo vocant *de li bianchi*, à linea, & tate quam candenti veste, qua induti procedunt, vocant *dedum* munia sua per Urbem obeunt: eius *li bianchi*

De sodalitijs Neapolitanis.

*Sub inuo-
catione
Virginis.
Iuuant eos
qui extre-
mo suppli-
cio afficiū-
tur.*

*Collocant
honestè co-
gnatas
eorum.*

*Hector Pi-
gnatellus,
vnus ex
Sodalibus
Societate
Iesu Nea-
polim euo-
candam
curat.*

sodales fuere semper è primarijs, & clarissimis viris, siue cum ea leici permixti erant Clericis: siue cum ex solis (vt nunc habet) constat Clericis. Præcipium aut eorum institutum ijs, qui extremo supplicio afficiuntur. opportuno solatio monitisq; ad id tempus idoneis, & consilio, & auxilio præsto esse; eosque ad supplicij locū solemniter prosequi, consolari, ac eorum mœrorē pro virili parte leuare. quin etiam eorum familias (vt res ita postulet) in fidem suscipiunt, & vxores, filias, sorores honesta dote collocant; certos ad id habent redditus, suaque industria constitutos, multos etiam qui propter æris alieni difficultatem in custodia detinentur, pecunia creditoribus persoluta liberant, ad auram popularem vitandam mirum in modum se se ipsi occultant.

Ex eorum numero exiit Hector Pignatellus Hipponij vulgò Montis Leonis Dux, vir spectatæ integritatis, & in Neapolitano Regno inter primarios, is cum audisset à Hieronymo Vignes viro integerrimo eiusdem Congregationis sodali, qui nostrorum consuetudine Patauij vsus erat, instituti nostri rationem ad Christianæ rei propagationem in primis vtilē, à B. Ignatio Societatis nostræ parente

parente exoravit, ut aliquot è Societate Iesu mitteret, qui Neapolitani Collegij fundamenta iacerent, egitq; cum pro rege Neapolitani Regni, qui eo tempore erat Petrus à Toletò, ut idem per litteras à B. Ignatio peteret, nostrosq; cum P. Nicolao Bobadilla, vno ex nouem B. Ignatij socijs, mense Ianuario anni 1552. ab eodem B. Ignatio Neapolim missis humanissime excipiendos curauit.

Ex eodem piorum virorum sodalitie anno 1588. nonnulli Sacerdotes viri, & genere nobiles, & in cultu pietatis egregij, Religiosissimum Ordinem instituerunt Clericorum Regularium Minorum à Sixto V. confirmatum, ij fuere Augustinus Adornus Genuensis, Franciscus Caraacciolus, Augustinus item Caracciolus Neapolitani; qui Neapoli auita iam familia celebre domicilium habent in æde sacra B. Mariæ Maioris, quorum spectata virtus eidem Ciuitati Neapolitanæ, alijsq; Urbibus, ac Prouincijs, ad quas in dies propagatur, magno est tam exemplo, tum ornamento. Nam præter alias pietatis exercitationes, in perpetuam diu, noctuq; orationem, succedentibus sibi inuicem eiusdem Ordinis Religiosis, coram sacrosancta Eucharistia incumbunt; quotidie etiam ex pæ-

*Petrus à Toletò.
P. Nicolaus Bobadilla.*

Ex hac prodijt Ordo Clericorū Regulariū Minorum.

scripto Religionis eorū vnus pane tantum, & aqua vescitur; alius verò ciliciū ad carnem gestat. Alius disciplina se ipsum diuerberat sic, vt nullus prætereat dies: quin eorū aliqui eiusmodi corporis castigationes subeant. Atque hæc omnia Neapoli ex sodalitate, quam vocant *de li bianchi* ortum habuere.

Congregationum

CONGREGATIONVM, QVÆ NEAPOLI in Societatis domicilijs habentur, numerus, earumq; fructus.

13. **Q**uoniam verò præclaræ huius sodalitatis in vrbe Neapoli mentionem fecimus, non ab re erit hoc loco id q̄ supra polliciti sumus, paucis subijcere, quæ quorūve sodalitia hac vna in vrbe Societas Iesu suis in domicilijs instituerit. Et quidem biennio postquam Patres nostri in eam urbem aduenerant, cum pietatis semina spargere iam cepissent, anno Domini 1554. die 14. Ianuarij à viris ætate prouectionibus instituta est in Collegio nostro Congregatio quædam, quæ nomen à veneratione sanctissimi Sacramenti desumpsit, quod eius sodales crebram sacramentorum susceptionem Neapoli inducendam studeant: id quod Dei ope feliciter præstiterunt.

I.
Congregatio venerationis sanctissimi Sacramenti Neapoli omnium